

باید از علوم مهندسی به فناوری مهندسی گذار کنیم

فرهنگستان

دانشگاه

چهارشنبه ۱۷ مرداد ۱۴۰۲ | شماره ۲۲۰۲ | WWW.FDN.IR

مقالات علمی راهکارهای مختلفی در جهت برگزاری مطلوب المپیک ارائه می‌کنند

پاریس ۲۰۲۴ به روایت پژوهشگران

«فرهختگان» آخرین گمانه‌های انتخاب وزیر علوم را بررسی می‌کند

نیلی احمدآبادی

به مجلس معرفی می‌شود؟

وزیر علوم در آخرین نشست خبری:

نگاه مصرفی به متولیان علم گره کارمان بود

بخش هشتم

رنسانس ایران؛ دانشگاه ملی ایران و شاه چه شد که ستاره سحر آزادی غروب کرد؟

حال با نهایت اختصار ببینیم چه شد و چه عواملی باعث شد ستاره سحر آزادی که پس دیر طلوع کرده بود در اندک زمان غروب کرد و ایران را به تاریکی وحشتناک کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ رهنمون شد که برای همیشه بگویم: رحمت به گفتن دزد اولی اذکر حوادث و عوامل شروع و خاتمه مشروطه سوم به قدری گوناگون و مفصل است که جمع‌آوری آنها مستلزم تالیف چند کتاب و از حوصله این مقال خارج است و برداشت نویسندگان اگر مغرض نباشد باز هم تفاوت‌ها و اختلاف فراوان خواهد داشت. در اینجا من به ذکر کوتاه و فشرده سه حادثه که تصور می‌کنم مورد اتفاق جمیع اهل تحقیق باشد یا لاقابل دلیل منطقی و قابل قبول بر خالآنندارند و درعین حال ارتباط مستقیم با ریشه «رنسانس ایران» دارند، اکتفا می‌کنم.

۱- در هفته اول پس از خروج رضاشاه از ایران بقیه ۵۲ نفر اعضا حزب کمونیست ایران که به رهبری مقتول دکتر ازانی در زندان باقی مانده بودند، آزاد شدند. به فاصله‌ای بسیار کوتاه با کمک و پیشوایی سلیمان میرزاییکی از بقای رجال زمان قاجاریه حزبی تشکیل دادند به نام حزب توده ایران که در ظرف یکی، دو سال از تاریخ تشکیل آن بحق عنوان بزرگ‌ترین و منظم‌ترین حزب در تاریخ مشروطه ایران را به خود اختصاص داد. اکثریت قاطع رهبران این حزب از افرادی تشکیل یافته بود که عالم و به کار خود مطمئن و در جمع‌آوری و متشکل کردن افراد چیره‌دست بودند. در یک سخن در تاریخ ایران بعد از قاجاریه تا حال حاضر حزب سیاسی با آنها شروع شد و با آنها خاتمه یافت. در مقطعی از زمان هم کارشان را شروع کردند که موفقیت‌شان قطعی بود. از یک طرف با اندک اقدام و حرکت، مزد کارگران کارخانجات را که بسیار ناچیز بود به دو برابر رساندند و کارخانجات هم به علت ترقی بازار و رواج کالاهایشان توان پرداخت اضافات را داشتند. از طرف دیگر ارتش روسیه با شعار انترناسیونالیسم نیلی از ایران را در تصرف داشت و ندای خوشرو فریق در ادج بود. به این ترتیب در همان سال اول تشکیل حزب تعداد اعضای آن به چند هزار نفر بالغ شد که هم گوش به فرمان اجرای دستورات حزب بودند و هم مرتب حقوق ماهیانه عضویت را می‌پرداختند. حزب دارای نشریات مرتب و گوناگون و خطیبان عالم و دستگه‌های شست‌وشوی مغزی کارآموده بود. عده کثیری از فرهنگیان و طبقه اینتلکتوال را به خود جلب کرده بود. بسیاری از نویسندگان و شاعران، ولو با امضا، محفوظ برای نشریات آن مقاله می‌نوشتند و موفق شده بود یک اقلیت هشت نفری نماینده در مجلس شورای ملی داشته باشد و در یکی از کابینه‌های قوام السلطنه هم برای مدت بسیار کوتاهی شرکت کند. با این ترتیب اگر جنایت‌های بزرگ رهبران حزب توده و اشتباهات رجال و دولتمردان ایران و انگلیس‌ها در جلوگیری شدید و بی‌وقفه و همه‌جانبه از پیشرفت دموکراسی و مشروطه نوپای سوم ایران نبود، آنها به حزب کمونیست تائیدی از آب درمی‌آمد. مانند احزاب کمونیست انگلستان و بلژیک و اسپانیا و هیچ‌گاه حتی به پای احزاب کمونیست فرانسه و ایتالیا هم نمی‌توانست برسد، چون اکثریت قاطع مردم ایران حاضر به قبول سیستم کمونیست نبوده و نیتند، حتی طبقه فاضله و تهی‌دستان از آنچه در مدت نیم قرن در همسایگی ایران در روسیه شوروی گذشته بود، تفر داشتند و از مرام کمونیست بیزار بودند. در طول ده‌هزار کیلومتر مرز مشترک حتی یک خانواده ایرانی در و طرف ۷۰ سال به آذربایجان شوروی نزد هم زبان‌ها هم یکسان خود مهاجرت نکرد. با فرزندان خود را برای تحصیل به دانشگاه بزرگ باکو نفرستاد. عده قلیلی روس که بعد از انقلاب اکتبر به ایران خراب و عقب‌افتاده پناه برده بودند خود و اولادشان حاضر نشدند به کشور مشرقی و ابر قدرت شوروی مراجعت کنند. یک خانواده ایرانی فارسی‌زبان به چند میلیون فارسی‌زبان در کشور شورواها و مهد علم و پرورش بشر به کره ماه و سایر ستارگان نیبوست.

معمولاً ایرانی‌ها به جای روسیه همسایه خودشان اروپای غربی و آمریکای شمالی را به عنوان وطن دوم انتخاب کرده و می‌کنند. همان‌طور که در مقدمه اشاره کردم، چون از آغاز کار انگلیس‌ها و ارباب جدیدشان آمریکا به هیچ‌وجه حاضر نبود و نیبوستند

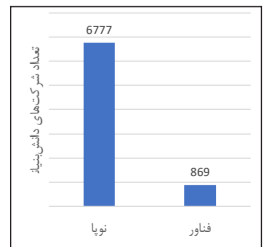
سهم محصولات دانش بنیان از تولید ناخالص داخلی چگونه به هدف‌گذاری برنامه هفتم نزدیک می‌شود؟ الزامات جهش شرکت‌های نوپا به فناوری

محمدحسین خشتی
کارشناس انلیشکده اقتصاد دانش‌بنیان

شرکت‌های دانش بنیان یکی از ظرفیت‌های مهم کشور برای دستیابی به اهداف برنامه هفتم توسعه هستند. بهره‌برداری از این ظرفیت در جهت توسعه اقتصادی نیازمند تغییر در رویکرد راهبری شرکت‌های دانش بنیان است. تا امروز تلاش‌های معاونت علم و فناوری ریاست جمهوری و زیرساخت‌های ایجاد شده برای شرکت‌های دانش بنیان مانند پارک‌های علم و فناوری در کشور توانسته است زمینه و انگیزه برای ورود متخصصان و نخبگان در جهت ساخت محصولات فناورانه را در شرکت‌های دانش بنیان ایجاد کند، به‌گونه‌ای که تعداد شرکت‌های دانش بنیان از مرز ۹۰۰ هزار عبور کرده است. با این حال ضروری است که تلاش برای رشد کیفی هر کدام از این شرکت‌های دانش بنیان ایجاد شود. به‌گونه‌ای که این شرکت‌ها بتوانند محصولات دانش بنیان خود را به فروش برسانند و زمینه برای رساندن این محصولات به بازارهای داخلی و خارجی فراهم شود. به بیان دیگر به نظر می‌رسد رویکرد راهبری شرکت‌های دانش بنیان باید از افزایش تعداد کمی این شرکت‌ها به سمت رشد کیفی هر یک از آنها تغییر پیدا کند.

مطابق برنامه پنج ساله هفتم توسعه، کشور باید طی پنج سال به رشد اقتصادی ۸ درصد دست یابد. فصول مختلفی برای دستیابی به این رشد در برنامه توسعه دیده شده است، از جمله فصل بیستم که به نقش نظام علم و فناوری در این عرصه پرداخته است. طبق برنامه‌های این فصل سهم محصولات با فناوری متوسط به بالا (دانش بنیان) از تولید ناخالص داخلی باید به ۷ درصد برسد. بررسی وضعیت شرکت‌های دانش بنیان در سال گذشته نشان می‌دهد سهم فروش محصولات دانش بنیان از تولید ناخالص داخلی حدود ۰/۷ درصد تخمین زده شده است، این موضوع نشان دهنده فاصله ۱۰ برابری با وضع مطلوب است که باید طی پنج سال اجرای برنامه هفتم پر شود. برای تغییر در رویکرد راهبری شرکت‌های دانش بنیان تا رسیدن به سهم هفت درصدی محصولات دانش بنیان در تولید ناخالص داخلی باید وضعیت شرکت‌های دانش بنیان کشور در حال حاضر بررسی شود. باید دانست که براساس آیین‌نامه جدید ارزیابی شرکت‌های دانش بنیان در کارگروه دائمی شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش بنیان، شرکت‌ها در سه دسته نوپا، فناوری و نوآر دسته‌بندی شده‌اند. شرکت‌های دانش بنیان نوپا درآمد عملیاتی زیر ۵ میلیارد تومان دارند، درحالی که شرکت‌های دانش بنیان نوآر باید درآمد عملیاتی بالای ۵ میلیارد تومان داشته باشند که حداقل ۵۰ درصد از درآمد آن باید از محصولات دانش بنیان باشد. به بیان دیگر شرکت‌های نوپا هنوز به بلوغ نرسیده‌اند و حداقل یک محصول در مقیاس نمونه آزمایشگاهی دانش بنیان دارند، درحالی که شرکت‌های فناوری توانسته‌اند محصول دانش بنیان خود را در بازار عرضه کرده و سهمی در بازار داشته باشند. مطابق بررسی‌های صورت گرفته، تعداد شرکت‌های دانش بنیان نوپا و فناوری یک اختلاف فاحش حدود ۶ هزار تایی دارند؛ این درحالی است که همین تعداد اندک شرکت‌های فناوری بیش از ۵۰ درصد فروش محصولات دانش بنیان در کشور را در اختیار دارند و این رقم برای شرکت‌های نوپا تنها حدود ۳ درصد است. همچنین میانگین درآمد عملیاتی در هر شرکت فناوری بیش از ۱۰۰ برابر شرکت‌های نوپا است. این شرکت‌های دانش بنیان فناوری هستند که می‌توانند فروش محصولات دانش بنیان را ۱۰ برابر کرده و اهداف برنامه هفتم توسعه را محقق کنند. در نتیجه باید گفت که برای تغییر در نحوه راهبری شرکت‌های دانش بنیان باید تمرکز ویژه‌ای بر رشد شرکت‌های دانش بنیان نوپا تا رسیدن به مرز فناوری ایجاد شود.

تلاش‌های صورت گرفته طی سال‌های اخیر منجر به شکل‌گیری تعداد مناسبی شرکت دانش بنیان شده است. در رویکرد جدید نسبت به راهبری شرکت‌های دانش بنیان باید رشد هر یک از این شرکت‌ها مدنظر قرار گیرد، تا شرکت‌ها بتوانند از نوپایی خارج شده و سهمی از بازار را به دست آورند. شرکت‌های دانش بنیان فناوری به ثبات نسبی رسیده‌اند و می‌توانند سهم بزرگ تری در توسعه اقتصادی کشور و رسیدن به اهداف برنامه توسعه هفتم داشته باشند. در رویکرد جدید راهبری شرکت‌های دانش بنیان با تأمین مالی خطرپذیر شرکت‌های دانش بنیان نوپا و تسهیل ورود محصولات دانش بنیان به بازار و فروش محصولات آنها می‌توان زمینه‌های برای جهش شرکت‌های دانش بنیان فراهم کرد.

شکل ۱: مقایسه تعداد شرکت‌های دانش بنیان نوپا و فناور

چه خبر از دانشگاه

لزم همکاری‌های علمی مشترک بین ۲ کشور ایران و عراق

سرپرست معاونت بین‌الملل و امور دانشجویان غیرایرانی دانشگاه آزاد اسلامی با هیأتی از نمایندگان پارلمان کشور عراق دیدار و گفت‌وگو کرد. محمود محمدی، سرپرست معاونت بین‌الملل و امور دانشجویان غیرایرانی دانشگاه آزاد با هیأتی از نمایندگان پارلمان کشور عراق متشکل از اعضای کمیسیون آموزش عالی، آموزش و پرورش و اعضای وزارت آموزش عالی و آموزش و پرورش این کشور دیدار و گفت‌وگو کرد. محمدی در این دیدار که به منظور ایجاد همکاری‌های مشترک در سطح آموزش عالی میان دو کشور ایران و عراق صورت گرفت، بر لزوم همکاری‌های علمی و انتقال دانش، علوم و تکنولوژی بین دو کشور ایران و عراق تأکید کرد. همچنین نمایندگان پارلمان کشور عراق شامل سعاد الوائلی رئیس کمیسیون تعلیم و تربیت، جواد العزالی عضو کمیسیون تعلیم و تربیت، فراس المسلماوی عضو کمیسیون آموزش عالی، ساره الکنانی مشاور کمیسیون آموزش مجلس، حیدر عبد‌زهد مشاور علمی وزارت آموزش عالی و سید مهدی العوادلی مشاور علمی وزارت تعلیم و تربیت از بیمارستان فرهیختگان دانشگاه آزاد و واحد علوم و تحقیقات برای آشنایی با دستاوردها دانشگاه آزاد بازدید کردند.

برنامه زمان بندی انتخاب واحد دانشجویان دانشگاه آزاد اعلام شد

جزئیات برنامه زمان بندی انتخاب واحد نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ دانشجویان دانشگاه آزاد اعلام شد. براساس این برنامه انتخاب واحد نیمسال اول دانشجویان دانشگاه آزاد از روز پنجشنبه اول شهریورماه ۱۴۰۳ آغاز و تا روز سه شنبه ۱۳ شهریورماه ۱۴۰۳ ادامه دارد.

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای دکتر عبدالله جاسبی

درگذشت همشیره مکرمه جنابعالی را تسلیت عرض می‌نمایم. از درگاه خداوند متعال برای آن مرحومه غفران و رحمت الهی و برای جنابعالی و خانواده محترم صبر و اجر آرزو مندیم.

علی اکبر ولایتی

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای دکتر عبدالله جاسبی

درگذشت همشیره مکرمه و بزرگوارتان را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض نموده و از درگاه خداوند متعال برای آن بانوی مومنه رحمت و رضوان الهی و برای شما و سایر بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل مسالت دارم.

علی اصغر فتحی

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای دکتر جاسبی

عضو محترم هیات‌موسس و هیات‌امتی دانشگاه آزاد اسلامی با نهایت تأسف و تأثر درگذشت خواهر گرامی‌تان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحومه از خداوند منان طلب آمرزش و رحمت واسعه و برای بازماندگان صبر و شکیبایی مسألت می‌نمایم. همکاران دفتر مطالعات و تدوین تاریخ دانشگاه آزاد اسلامی